

HOTĂRÂREA GUVERNULUI nr. 399 din 27 mai 2015
privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor
finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională,
Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020

ART. 1

(1) Obiectul prezentei hotărâri îl constituie stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate prin programele finanțate din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și din cofinanțarea națională.

(2) Programele de cooperare teritorială europeană sunt exceptate de la aplicarea prevederilor prezentei hotărâri.

(3) Termenii "Fondul european de dezvoltare regională", "Fondul social european" și "Fondul de coeziune", denumite în continuare fonduri, "program", "axă prioritară", "autoritate de management", "autoritate de certificare", "organism intermediar", "beneficiar", "operațiune", "proiect major", "operațiune generatoare de venituri nete", "instrumente financiare", "ajutor de stat", "strategie de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității" au înțelesul prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1.083/2006 al Consiliului.

(4) În înțelesul prezentei hotărâri, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) **contract de finanțare** reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, cu titlu oneros pentru beneficiar, de adeziune, comutativ și sinalagmatic prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor;

b) **decizie/ordin de finanțare** reprezintă actul unilateral intern prin care autoritatea de management/organismul intermediar acordă asistență financiară nerambursabilă instituției din care face parte;

c) **admisibilitatea proiectelor majore de investiții** reprezintă îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 101 paragraful 1 lit. a)-i) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, în ceea ce privește informațiile care trebuie prezentate Comisiei Europene pentru aprobarea proiectului major;

d) **ordinul de aprobare a depunerii cererilor de rambursare de către beneficiari** reprezintă documentul emis de către ordonatorul de credite al instituției care îndeplinește funcția de autoritate de management după transmiterea notificării prevăzute la art. 102 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 sau, după caz, după stabilirea admisibilității de către structurile de specialitate din cadrul Comisiei Europene și aprobă depunerea de cereri de rambursare, confirmând că un proiect major respectă criteriile de selecție aprobate pentru programul respectiv;

e) **costuri directe** reprezintă costurile care pot fi atribuite unei anumite activități individuale din cadrul operațiunii și pentru care este demonstrată legătura cu activitatea în cauză;

f) **costurile directe de personal** reprezintă costurile definite la lit. e) care derivă din încheierea de raporturi de serviciu/de muncă, inclusiv contribuțiile angajatului și angajatorului, cu respectarea prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și costurile rezultate din contracte de servicii încheiate cu personal extern beneficiarului, conform prevederilor legale în vigoare;

g) **situri abandonate** reprezintă zonele strict determinate care au fost constatate ca abandonate de către instanțele de judecată sau cele ai căror proprietari au declarat că renunță la proprietate, conform art. 889 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare;

h) **liber de orice sarcini** reprezintă condiția de a nu exista niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată exercita cele trei atribute aferente dreptului său de proprietate în mod absolut, exclusiv și perpetuu.

ART. 2

(1) Fără a încălca prevederile art. 3 și 4, pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:

a) să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023, respectiv între 1 septembrie 2013 și 31 decembrie 2023 pentru cheltuielile efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, cu respectarea perioadei de implementare stabilită de către autoritatea de management prin contractul/decizia/ordinul de finanțare;

b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013;

c) să fie în conformitate cu prevederile programului;

d) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management sau organismul intermediar și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013;

e) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;

f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;

g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(2) În cazul operațiunilor aflate sub incidența ajutorului de stat, potrivit prevederilor art. 107 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, prevederile prezentului act normativ se completează cu normele ajutorului de stat aplicabile.

(3) În cazul cheltuielilor aferente instrumentelor financiare, normele prevăzute în prezenta hotărâre se completează cu normele specifice instrumentelor financiare.

(4) În cazul cheltuielilor aferente instrumentului strategie de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prevederile alin. (1) se completează cu prevederile art. 35 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(5) Prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. b), cheltuielile efectuate în cadrul operațiunilor sunt eligibile cu excepțiile prevăzute la art. 131 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(6) Prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. a) și b), cheltuielile din cadrul schemelor de ajutor de stat sunt eligibile în conformitate cu prevederile art. 131 alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(7) Prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. d), cheltuielile realizate în cadrul proiectelor majore, așa cum sunt definite la art. 100 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, pentru care s-a transmis o notificare către Comisia Europeană, cu respectarea prevederilor art. 102 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, sau s-a stabilit admisibilitatea de către Comisia Europeană, cu respectarea prevederilor art. 1 alin. (4) lit. c), dar care nu au fost aprobate corespunzător prevederilor art. 102 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, sunt eligibile în conformitate cu prevederile art. 65 din același regulament, dar numai dacă a fost emis ordinul de aprobare a depunerii cererilor de rambursare de către beneficiari.

(8) Cheltuielile efectuate în cadrul unui proiect major pot fi incluse într-o aplicație de plată potrivit prevederilor art. 102 alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013. În cazul în care, în aplicarea art. 102 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, Comisia Europeană refuză să contribuie integral sau parțial la finanțarea proiectului major, cheltuielile rambursate beneficiarilor până la data aducerii la cunoștință a deciziei vor fi recuperate în conformitate cu legislația în vigoare, iar declarația de cheltuieli transmisă Comisiei Europene după adoptarea acestei decizii este rectificată corespunzător.

(9) În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, cheltuielile realizate în cadrul operațiunilor care au fost încheiate în mod fizic sau implementate integral înainte de depunerea de către beneficiar a cererii de finanțare în cadrul programului nu sunt eligibile indiferent dacă toate plățile aferente au fost efectuate de către beneficiar.

ART. 3

Prin excepție de la prevederile art. 2 alin. (1) lit. a), contribuția în natură este considerată eligibilă, în conformitate cu prevederile art. 2, dacă îndeplinește prevederile art. 69 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, precum și următoarele condiții specifice:

a) obiectul contribuției în natură a fost achiziționat sau construit din alte surse de finanțare decât cele nerambursabile publice;

b) imobilele definite conform prevederilor legale în vigoare trebuie să fie libere de orice sarcini sau interdicții ce afectează implementarea operațiunii și să nu facă obiectul unor litigii având ca obiect dreptul invocat de către potențialul beneficiar, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești, la momentul depunerii cererii de finanțare.

ART. 4

Prin excepție de la prevederile art. 2 alin. (1) lit. a), amortizarea este considerată cheltuială eligibilă dacă respectă celelalte prevederi aplicabile de la art. 2 și pe cele ale art. 69 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

ART. 5

(1) Costurile determinate în formele prevăzute la art. 67 alin. (1) lit. b)-d) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 sunt eligibile în condițiile prevăzute la art. 67 alin. (3) și (4) din același regulament, conform metodei de calcul și condițiilor stabilite prin ordin comun al ministrului fondurilor europene și, după caz, al ministrului coordonator al autorității de management, cu avizul ministrului finanțelor publice, respectând prevederile art. 67 alin. (5) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(2) În aplicarea art. 67 alin. (1) lit. d) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, ordinul comun prevăzut la alin. (1) detaliază și lista cheltuielilor care intră în componența costurilor directe, respectiv a costurilor directe de personal, după caz, așa cum sunt acestea definite la art. 1 alin. (4) lit. e) și f).

ART. 6

(1) Costul achiziției de teren cu sau fără construcții este eligibil în limita a 10%, respectiv 15% în cazul siturilor abandonate și al siturilor utilizate anterior pentru activități industriale care conțin clădiri, din totalul cheltuielilor eligibile ale operațiunii, potrivit art. 69 alin. (3) lit. b) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(2) În aplicarea alin. (1), procentul de eligibilitate poate fi mai mare, în cazuri excepționale și justificate, numai pentru operațiunile privind conservarea mediului, iar condițiile specifice fiecărei situații și limitele acestora vor fi stabilite prin ghidurile solicitantului și cu respectarea următoarelor condiții:

a) achiziția de teren a fost făcută în conformitate cu prevederile contractului /deciziei/ordinului de finanțare;

b) achiziția este făcută de către sau în numele unei instituții publice;

c) terenul este utilizat pentru destinația stabilită, cu respectarea clauzelor/condițiilor din contractul/decizia/ordinul de finanțare și pe perioada stabilită.

(3) În cazul în care se achiziționează o clădire în vederea demolării și utilizării ulterioare a terenului în scopul atingerii obiectivelor operațiunii, este eligibil numai costul achiziției terenului, dacă respectă prevederile alin. (1) și, după caz, prevederile alin. (2).

ART. 7

Costul de achiziție al imobilelor deja construite, cu excepția cazului prevăzut la art. 6 alin. (3), inclusiv terenul pe care se află construcția, este eligibil dacă sunt îndeplinite prevederile art. 2, precum și următoarele condiții specifice:

a) operațiunea nu beneficiază de finanțare din Fondul social european în aplicarea art. 13 alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 1.304/2013, cu excepția cazurilor în care se aplică prevederile art. 98 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 și art. 2 alin. (2);

b) imobilul nu a fost achiziționat/construit prin intermediul unei finanțări nerambursabile publice în ultimii 10 ani;

c) imobilul este strict necesar implementării operațiunii;

d) costul de achiziție al imobilului este certificat de un evaluator, independent de beneficiarul operațiunii și autorizat, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 99/2013, cu modificările și completările ulterioare, care să confirme că prețul acestuia nu excede valoarea de piață, luând în calcul caracteristicile tehnice ale imobilului.

ART. 8

(1) În cazul operațiunilor generatoare de venituri nete, cheltuielile sunt eligibile dacă respectă prevederile art. 61 și art. 65 alin. (8) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(2) În cazul operațiunilor generatoare de venituri nete pentru care cheltuielile eligibile nu au putut fi calculate conform prevederilor alin. (1), beneficiarul are obligația returnării sumelor calculate de autoritatea de management conform prevederilor art. 61 alin. (6) și (7) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, urmând ca Autoritatea de certificare să deducă sumele corespunzătoare din cheltuielile declarate Comisiei.

(3) În cazul în care beneficiarul nu își îndeplinește obligația prevăzută la alin. (2), Autoritatea de management recuperează sumele cu aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 9

În cazul leasingului, cheltuielile sunt eligibile dacă respectă cumulativ prevederile art. 2 și următoarele condiții specifice:

a) beneficiarul operațiunii este utilizatorul bunurilor care fac obiectul contractului de leasing;

b) ratele de leasing plătite de utilizator sunt aferente contractului de leasing;

c) ratele de leasing sunt eligibile exclusiv pentru perioada de implementare a contractului/deciziei/ordinului de finanțare;

d) în cazul achiziționării bunului, valoarea cumulată a ratelor de leasing rambursată nu depășește valoarea de intrare a bunului în contabilitatea proiectului;

e) sunt respectate prevederile art. 11.

ART. 10

Cheltuielile pentru achiziția de autovehicule sau alte mijloace de transport, achiziționate inclusiv în modalitatea prevăzută la art. 9, sunt eligibile dacă sunt indispensabile activităților prevăzute la art. 59 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 sau managementului operațiunii. Valoarea cheltuielilor eligibile nu depășește echivalentul a 15.000 euro, fără TVA, pentru fiecare autovehicul sau alte mijloc de transport achiziționat.

ART. 11

Prin excepție de la prevederile art. 10, cheltuielile pentru achiziția de autovehicule sau alte mijloace de transport, achiziționate inclusiv în modalitatea prevăzută la art. 9, sunt eligibile peste plafonul echivalentului a 15.000 euro, fără TVA, dacă autovehiculele sau mijloacele de transport, inclusiv mijloace destinate transportului public de călători, sunt indispensabile și sunt destinate exclusiv atingerii obiectivului operațiunii. Caracteristicile tehnice ale autovehiculelor și mijloacelor de transport trebuie să fie adecvate în raport cu activitățile operațiunii.

ART. 12

(1) Cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă dacă este nerecuperabilă, potrivit legii.

(2) Pentru a fi eligibilă, cheltuiala prevăzută la alin. (1) trebuie să fie aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri.

(3) Instrucțiunile de aplicare a prevederilor alin. (1) se aprobă prin ordin comun al ministrului fondurilor europene și al ministrului finanțelor publice în termen de 30 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei hotărâri.

ART. 13

Următoarele categorii de cheltuieli nu sunt eligibile:

a) cheltuielile cu achiziția de terenuri cu sau fără construcții, care depășesc limitele prevăzute la art. 69 alin. (3) lit. b) din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013, și cheltuielile prevăzute la art. 69 alin. (3) lit. a) și c);

b) pentru Fondul european de dezvoltare regională, cheltuielile aferente activităților prevăzute la art. 3 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 1.301/2013;

c) pentru Fondul de coeziune, cheltuielile aferente activităților prevăzute la art. 2 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 1.300/2013;

d) pentru Fondul social european, cheltuielile prevăzute la art. 13 alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 1.304/2013;

e) achiziția de echipamente și autovehicule sau mijloace de transport second-hand;

f) amenzi, penalități, cheltuieli de judecată și cheltuieli de arbitraj;

g) cheltuielile efectuate peste plafoanele specifice stabilite de autoritățile de management prin ghidul solicitantului, în aplicarea prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e);

h) cheltuielile excluse de la finanțare de autoritățile de management prin ghidul solicitantului, în aplicarea prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e), corespunzător specificului programului și particularităților operațiunilor.

ART. 14

(1) Autoritățile de management au obligația să asigure verificarea respectării condițiilor aplicabile, prevăzute în prezenta hotărâre, în procesul de evaluare a cererilor de finanțare, în procesul de contractare aferent încheierii contractului/deciziei/ordinului de finanțare, precum și procesul de verificare a cererilor de rambursare.

(2) Ministerul Fondurilor Europene, în calitate de coordonator, potrivit prevederilor art. 11 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2013, cu modificările și completările ulterioare, poate emite ordine și instrucțiuni în aplicarea prezentei hotărâri, după consultarea prealabilă a autorităților de management.
